

Het Verhaal van Ginderbroek

(Aanvulling van het Dorpskrantje winter 2023)

De kermis van Ginderbroek in 1947 met een zottekeskoers en in 1983 met een achtpersoonskermistandem.

De inwoners van de wijk konden eens per jaar, altijd in het weekend na Pinksteren, hun dagelijkse zorgen en beslommeringen enkele dagen op zij zetten. Ja, dan telde alleen het eerste vers van hun kermislied: *'Kermis was een feest om ter meest.'* De hele wijk bracht die dagen dan door in uitbundige vreugde en met een overvloed aan eten, drank, leute, muziek en dans.

Het jaarlijkse dorpskrantje brengt dit jaar *'Het Verhaal van Ginderbroek'*, en da's even wegdromen op zoveel manieren.

Maak je een reisje mee naar het verleden van onze wijk?

Echt gebeurde verhalen zijn vaak spannender dan fictie, zeker als je er nog tastbare sporen van terugvindt.

Daarbij brengt inzicht in het verleden de wijk dichterbij wie ze vandaag is. Als samenleving maar ook als individu, want via de kronkelende wegen van de volkse wijkgeschiedenis belandt ze uiteindelijk in het heden.

Trek met de eerste bewoners, gehuld in dierenvachten en ruw geweven stof, mee door de wilde natuur; graaf een gracht rond een nat perceel om er een akkerland van te maken; waan je een ridder of een monnik; geraakt verstrikt in de vele oorlogsintriges; stap mee met edelman Constantijn Huygens door de hooiweiden naar de samenvloeiing van de Molse en Oude Nete; wees de mulder van de Peerdskerhofmolen; vecht mee in de Boerenkrijg; help bij het blussen van de vele armtierige woningen in de Hoogstraat die door het vuur verteerd worden; rijd mee met de stoomtram door onze wijk... kortom, doorleef en ondervind de geschiedenis van onze wijk.

Het Verhaal van Ginderbroek of de tijdlijn ervan is een chronologische lijst geworden van feiten en gebeurtenissen.

De straatafgevaardigden van het wijkcomité stapten naar het Hooghuis voor een foto bij hun twintigjarig bestaan in 1989.

Afkortingen: Z.I.G., de brochures van Zo leefde Ginderbroek
M.T., de jaarboeken van de Molse Kamer voor Heemkunde

De volgende mijlpaaltjes van onze geschiedenis zijn in hun eigen Ginderbroekse kleur geschilderd en zijn daarom niet eentonig, maar boeiend.

1 Het jaar 1 is het eerste jaar in de 1e eeuw volgens de christelijke jaartelling.

De geboorte van Jezus Christus markeert het begin van onze jaartelling. Hoe is dat zo gekomen? Daarvoor springen we naar het jaar 525. Een monnik genaamd Dionysius Exiguus maakte een tabel waarmee hij kon uitrekenen wanneer het jaarlijkse Paasfeest viel. Dionysius Exiguus sloeg aan het rekenen en kwam tot de christelijke jaartelling die we nu nog steeds gebruiken. De nieuwe jaartelling had voor Exiguus nog een voordeel, want hij wilde af van de Romeinse jaartelling die toen gangbaar was. De huidige 'Christelijke' jaartelling is dus pas in het jaar 532 ontstaan. Pas in de 8e eeuw vond de christelijke jaartelling meer algemene ingang.

336 De Christenen beginnen Kerstmis te vieren en kiezen daarvoor 25 december vanwege het Germaanse feest van de zonnewende.

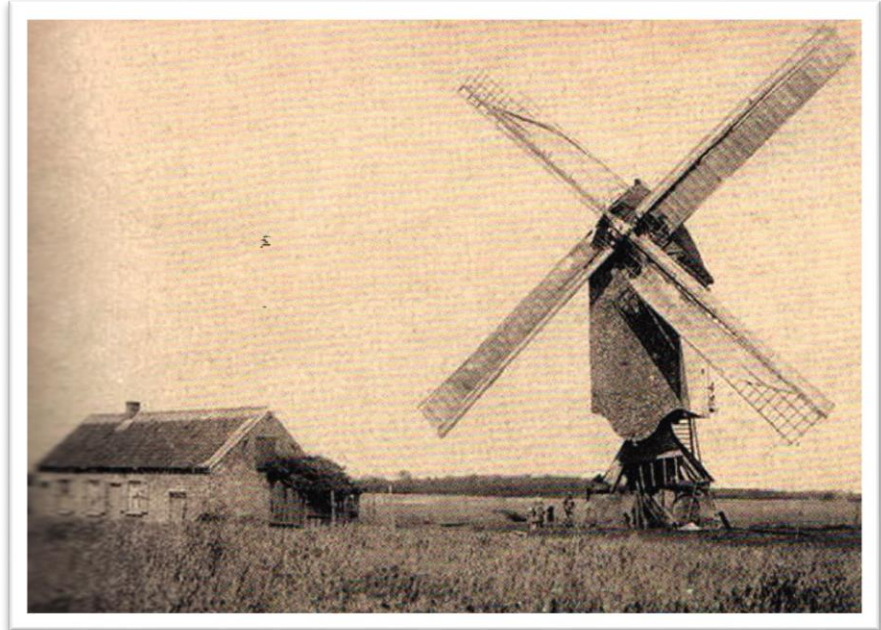

De eerste bewoners van onze streken hebben we Oude Belgen genoemd. Ook de Batavieren vormden een van de primitieve Germaans-Keltische

stammen die vooral in het noorden van de Lage Landen verbleven. Die laatste volksgroep is bij ons vooral bekend door de humoristische speelfilm 'De Batavieren', die in 1970 door Doka Filmclub Mol is gedraaid. De Batavieren Nicole Geypen en Clement Verschueren ontmoeten op de Molse Nete missionaris Toon Kinnaer die hen wil bekeren. Deze drie hoofdrolspelers waren allen van Ginderbroek. In die filmset hoorden nog Wiezeke Nuyts uit de Hoogstraat.

- 722 Mol is eigendom van Adelhard, kleinzoon van Karel Martel.
- 794 Adelhard schenkt zijn bezittingen aan de abdij van Corbie.
- 822 De Noormannen verwoesten de Gompelhoeve en ze zijn mogelijk langs de Molse Nete getrokken.
- 1099 De naam 'Kempen' (betekenis: woeste grond) ontwikkelt zich vanuit de 11^e eeuw tot een streeknaam en vervangt stilaan de oude naam Taxandrië.
- 1128 Stichting van de abdij van Tongerlo.
- 1128 De bouw van de huidige Romaanse kerk in Postel.
De abdij Postel is in 1140 officieel ingehuldigd.
- 1132 Stichting van abdij van Averbode .
- 1233 Eerste Molse schepenbank (bestuur en gerecht), onder de lindeboom op de Markt.
- 1384 De toelating van de hertog van Brabant om twee jaarmarkten en een veemarkt in Mol in te richten.
- 1400 Enkele jaren geleden kwam er een middeleeuws perkament (bewerkt dierenvel) boven water en is waarschijnlijk van 1400. Het bevat een 60-tal punten.
- 4. Alit Crauwels, janis Crauwelsdochter, 2 halster (een halster is een achtste deel van een Molse mudde of van ongeveer 181,6 kilogram) rogge op haar gelege te Genen Broek aan de ouwe windmolen, aan het erf van Reynder Huus en Jadops Van den Broeke.*
- 5. Jacop van den broeke Smarcals zoon 2 halster rogge op het windmolenblok , rakende aan het erf van Alijt Crauwels voorzgd.*
- Deze teksten bewijzen dat er een 'ouwe' windmolen in Ginderbroek heeft gestaan. Dus in onze Oude Molenstraat.
- En vermoedelijk op de Kleppenbergh, een hoogte die vroeger 'Het Zand' werd genoemd (nu Varomarkt).
- Die windmolen werd toen als 'oud' bestempeld. Hoe oud?
- We weten dat de hertog van Brabant al in 1304 een windmolen in het naburige Lommel plaatste.
- In welk jaar de windmolen van Genen broek is verdwenen, is niet bekend, door gebrek aan documenten van vóór 1559. Wel

stond er in de 16de eeuw een windmolen van de hertog in Achterbos, aan de Theresiastraat. Is er een verband tussen de molen van de Oude Molenstraat en de oude molen van Achterbos? Die van Achterbos is vaak door Jakob Smits is geschilderd, maar in 1929 is totaal versleten afgebroken?

De windmolen van Achterbos

- 1435 Oprichting van de Latijnse school in Mol (tien jaar na de universiteit van Leuven!).
- 1494 De kerk van Mol stort in en men bouwt een nieuwe.
- 1500 De bouw van de huidige toren, 40 meter hoog met nog eens een spits van 40 meter.
- 1566 Beeldenstorm waarbij het interieur van de kerken en kloosters werden vernield. Vermoedelijk niet in ons dorp.
- 1568 Begin Tachtigjarige oorlog tussen de Spanjaarden en de Nederlanden, geëindigd in 1648.
- 1579 Spaanse troepen trekken plunderend door het dorp en vele woningen gaan in vlammen op. Er wordt slag geleverd in het Mols Veld (nu Peerdskerkhof).
- 1582 De bouw van de latere Kwezelschool (nu Onder den Toren), van 1640 tot 1870
- 1583 87 doden door de pest, 92 in 1584 en 50 in 1603.

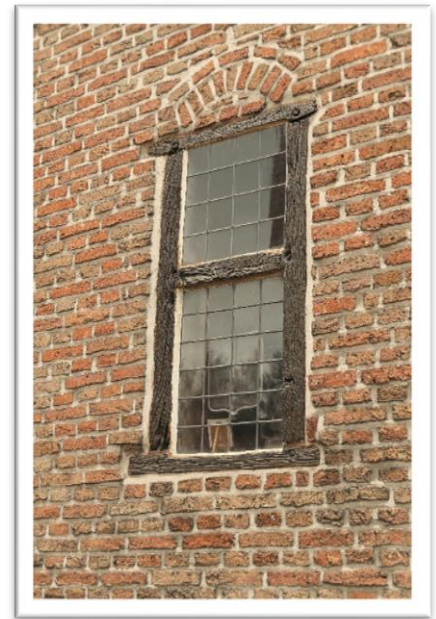
1609 In de 16de en 17de eeuw krioelden het in de Kempen van wolven. Wie in 1609 een wolf schoot, kreeg 6 gulden. Enkele jaren later werd elke gemeente verplicht een wolvenjager in dienst te hebben.

Volgens het boek *Postele op ter Heide* werden in 1886 de laatste twee vrije wolven letterlijk met het loodje neergelegd. In 2019 keerde de wolf weer terug naar onze streken.

1610 De bouw van de belfortoren van de abdij van Postel en het graven van de gracht eromheen.

1617 De bouw van het Hooghuis op het Pleintje van Ginderbroek, tijdens het Twaalfjarig Bestand (1609-1621) van de Vaderlandse geschiedenis. Het Hooghuis werd in 1975 door Lucie en Cent Caers aangekocht en de jaren erna volledig gerestaureerd.

Nog het oorspronkelijke raam in de zijgevel (Beemdenstraat) van het Hooghuis. (Z.I.G. nr. 11 a en b: Het Hooghuis)

1348 De Sinte-Barbaragilde vierde in 1947 haar zogezegde 600ste verjaardag op het Pleintje van Ginderbroek. Daaruit zouden we kunnen afleiden dat de gilde in 1348 is opgestart. Maar we hebben onze twijfels bij deze datum, want de eerste vermelding van de gilde vinden we maar terug in 1527 bij een deelname aan een toernooi in Bergen-op-zoom. De oudste 'caerte' die men heeft teruggevonden, dateert van 1568. Vanaf 1907 was het Hooghuis het lokaal van de Sinte-Barbaragilde tot 1955, toen het Hooghuis werd verkocht.

(M.T. nr. 14, 2006)

- 1652 De prekadastrale kaart van de Voogdij Moll-Baelen-Desschel uit 1652. Het is de eerste kaart die we kennen waar de weg Ginderbroek met woningen opstaat. (Wijkkrantje maart 2023)

- 1660 De aanleg van de eerste steenweg met keien uit Postel, van het huidige Laar en Graaf de Broquevillestraat.
- 1662 Mol telt 2300 inwoners.
- 1663 De Karmelietessen die gevlucht zijn uit Holland, bouwen een klooster op de Rozenberg.
- 1668 De eerste dennen in 1871 op Kruisberg in Mol.
In de Hoogstraat, toen nog 'den Berg' genoemd, stond de drogerij van denappels van Suske en later Charel Mols (het Fabriekske genoemd), van ca 1890 tot 1945. (M.T. nr. 3, 1995)
- 1669 75 doden door diarree.
- 1675 Er waren in Mol 152 paarden ingeschreven.
- 1693-94 175 overlijdens in Mol door dysenterie.
- 1690 De eerste aanplantingen van aardappelen in België: in Nieuwpoort; in Mol in 1745.
- 1696 De bouw van de kapel van Ezaart.
- 1699 We hebben geen juist jaartal wanneer de hoeve Venakker in de Polderstraat is gebouwd, maar volgens het boek *Bouwen door de eeuwen heen: Vlaanderen, prov. Antwerpen, arr. Turnhout en kanton Mol* gaat ze zeker terug naar de 17de eeuw; vooral in de 20ste eeuw aangepast.

Nieuwjaarsreceptie 2019, de bank aan de Venakker met mannen van de Polder- en de Hooistraat.

- 1711 De pastoor vraagt voor zijn doopboek aan Geert Ooms waar hij woont. De vader antwoordt: 'In Overbroek' of iets voorbij Genebroek. Jammer heeft die naam niet lang stand gehouden en is het later eventjes Hemelrijck, maar daarna Heidehuizen geworden.
- 1742 182 doden door de 'roode loop'.
- 1765 25 april: door een bliksemslag brandt de spits van de kerktoren af. Ze werd toen vervangen door een stompe, lelijke kap, zoals we die tot op vandaag kennen.
- 1775 Hoe oud de Muneskapel in de Martelarenstraat is, weten we niet, maar ze stond al aangeduid op de Oostenrijkse Ferraris-kaart van 1775.

Omstreeks 1960: de kleuters van de Rij-padschooltje met hun boeketjes van tuin- en veldbloemen bij de Muneskapel in de Martelarenstraat.

1789

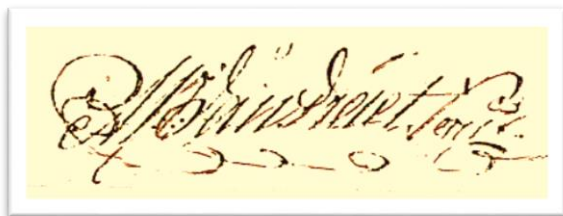
14 juli: de Franse Revolutie.

1789

De bouw van de windmolen van Peerdskerkhof. (Z.I.G. nr. 7)

Op 20 juli 1935 schiet hij in brand en stuikt glinsterend en in spetterende gloed in elkaar. Zo verdween een stukje pracht en ook wat trots uit Ginderbroek.

Een van de oudste portretten van Mol is die van Barbara Andries, de vrouw van molenaar Charel Van Gestel. De foto is genomen na 1878. wanneer de spoorlijn is aangelegd en zij en haar dochter naar Brussel kunnen rijden en voor 1885 wanneer ze is overleden.

1789-90 Brabantse Revolutie, de Slag van Turnhout.

1794 Veldslag van Fleurus, Franse legers veroveren ons land.

1795-1815 Franse overheersing: nieuwe meesters nieuwe wetten: republikeinse kalender, burgerlijke stand, kloosters en abdijen opgeheven en hun goederen verkocht, priesters verbannen, kerken gesloten, voertaal Frans, conscriptie of lijst van verplichte legerdienst voor jonge mannen,

...

Maarten Van Praet, de griffier-secretaris tijdens het Franse bestuur van het kanton Mol, liet in 1805 een nieuw gemeentehuis pal voor de kerk bouwen om aan te tonen dat in het land de burgerlijke macht vanaf nu op de eerste plaats kwam en niet meer de kerkelijke.

1798

12 oktober – 5 december: Boerenkrijg

In 1948 trekt de optocht door de Nieuwstraat voorbij de woning van onderwijzer Emiel Van Ballaer (nu Frit Plus).

De sierwagen is een replica van het bronzen standbeeld voor de kerk dat verwijst naar

het tragische verloop van de strijd. twee opgejaagde brigands: de vaandeldrager is gekwetst en in de gelaatsuitdrukking van de andere brigand, gewapend met een hooivork, is woede en vertwijfeling te lezen: het verzet is gebroken.

1799

Napoleon aan de macht.

1800

Mol telt 572 woningen en 3556 inwoners.

1804

Napoleon kroonde zich tot keizer.

1805

Fransen lieten het nieuwe gemeentehuis vóór de kerk bouwen.

1806

Mol wordt kantonhoofdplaats.

1811

De bouw van de dekenij.

1811

Toen de Franse ambtenaren voor het eerst de nieuwe kadastrale sectoren opstelden, viel hun keuze voor de grenslijn op de Borgerhoutsendijk en niet meer op het Heilige straatje met de Kruislievenheer (de huidige Elsenstraat in Ezaart). Zo heeft Ezaart toen een deel van het grondgebied van Ginderbroek ingepalmd en werd Ginderbroek gewoon beroofd. Het protest van de inwoners van Ginderbroek bij het nieuwe Franse bestuur had geen enkel effect.

1812

Een nieuw kerkhof in de huidige Collegestraat, nu Boulevardpark.

- 1815 Congres van Wenen: Verenigd koninkrijk der Nederlanden met koning Willem I. België onder Hollands bewind.
- 1815 De bouw van de 15 kapelletjes in Achterbos door priester Helsen.
- 1818 Millegem, voorheen Geel, komt bij Mol.
- 1830 België onafhankelijk.
- 1830 Gemiddelde levensverwachting: 31 jaar en 5 maanden.
- 1830 Een kleine opstand (staking) van thuiswevers op 17 oktober. De wevers hadden het gemunt op de 'mechanieke' spinnmolen op Laar (Pirson).
- 1832 Belgische frank vervangt de gulden.
- 1840-80 25 % van de overlijdens door tuberculose.
- 1843-57 Het graven van de Kempense kanalen.
- 1845 Aardappelziekte en mislukte oogst: hongersnood.
- 1846 Eerste Belgische volkstelling met 4.377.196 inwoners.
- 1847 Paters keren terug naar de abdij van Postel.
- 1847-50 Kasseiwegen aangelegd van Mol naar Turnhout, naar Balen en naar Geel.
- 1850 Mol telt in dat jaar 1050 woningen en 5293 inwoners.
- 1850 Meisjesschool Rozenberg.
- 1850 Dagloon man 1,50 fr., vrouw 0,70 fr. en kinderen 0,50 fr.
- 1850 In het midden van de 19de eeuw begon de industrialisatie; de rijke industriëlen en burgers wilden leven als de oude adel, namelijk met dienstmeiden. Vele jonge dochters uit onze kroostrijke gezinnen gingen in Mol, maar ook in de steden Antwerpen en Brussel dienen want zij brachten immers geld binnen.

Kindermeisje Jeanne Dries (1922-2007) van de Rijpad met de kleine Monique op haar arm, in Sint-Jan Molenbeek, waar de ouders van de kleine woonden.

(Z.I.G. 22: Dienstmeisjes)

- 1850-52 Nieuwe (huidige) parochiekerk Sint-Pieter en Pauwel.
- 1852 Bevolking Mol 5000 inwoners.
- 1853 Diligence of postkoets tussen Mol en Geel.
- 1853 Bouw eerste twee klassen van de gemeenteschool te Mol op 't Rond.

Gemeentelijke jongensschool met de latere petroleumlantaarn.

- 1855 Ontdekking wit zand. Met schoppen en beugels (een soort grote schepnetten) werd zand ontgonnen tot op een diepte van circa 4 meter. Vanaf 1882 werd het zand opgehaald met baggermolens. Zes jaar later volgden zandzuigers.
- 1856 Torenbrand na blikseminslag.
- 1857 De laatste terechtstelling door onthoofding in Turnhout, waar de grootmoeder (°1802) van Rik Berghmans uit de Hooistraat is naar gaan kijken.
- 1862 Openbare verlichting met petroleum.
- 1864 Donderroede op kerktoren na herhaalde blikseminslagen.
- 1865 Oprichting wolspinnerij Van Iersel op de Rozenberg.
- 1866 Cholera maakt 30 000 doden in België, in Mol acht per dag.
- 1870 (Slechts) de helft van de meisjes is maagd hij hun huwelijk
- 1870 Oprichting loting in België: 100 000 soldaten en 30 000 reservisten zijn er elk jaar nodig.

1878

Op 1 juli volgde de inhuldiging van de treinverbinding Herentals-Mol-Hamont als deel van de IJzeren Rijn of Antwerpen-Ruhrgebied in Duitsland.

Het oude station van Mol met de gasverlichting.

Het 'routhuisje', bewoond door de 'bareelwachter,' aan de overweg van de Martelarenstraat, werd na de oorlog afgebroken.

In 1930 werden de eerste flikkerlichten en een elektrische bel aan de overweg van de Martelarenstraat aangebracht.

1879

Eerste telefoon in België. In Turnhout in 1897, telkens in het station van de spoorwegen.

Toen Leon Boons uit de Martelarenstraat in 1931 nog in een lokaal van het station in Mol begon als telefonist, waren er 285 abonnees. In 1929 was het ministerie van R.T.T. opgericht. Pas vanaf de jaren 1980 breekt deze moderne telefoon echt door.

Laatste openbare telefooncel, aan het sportcomplex Den Uyt, in 2009 weggehaald.

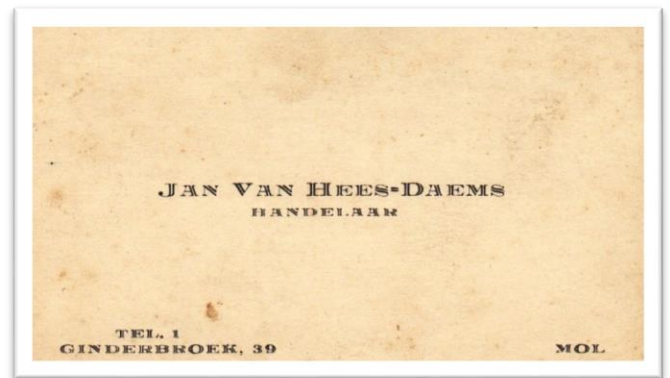
We hebben een adreskaartje van Jan Van Hees-Daems, Ginderbroek 39.

En wat staat erop?

Telefoon 1!

Het is bijna niet te geloven dat onze varkensboer en

'tösser' Jan Van Hees, in de volksmond Jan van de Hiëtte, zelfs vóór de rijkswachtkazernes, gemeentebesturen en grote bedrijven een telefoon had. Onwaarschijnlijk maar waar.

1884

De start van de Dierenmarkt, Konijnenmarkt genoemd.

1890

Fabriek Vieille Montagne (nu Nyrstar) in Wezel.

1895

Op 4 mei reed voor de allereerste keer een stoomtram puffend en ratelend door onze gemeente van Turnhout naar Meerhout en op 23 juni werd ze feestelijk ingehuldigd.

Dankzij de komst van de trein en de tram werd de Kempen en dus ook Mol ontsloten. Ook Ginderbroek want aan het pleintje van Borgerhout kwam er een wissel waardoor goederen- en beestenwagens op een zijspoor konden worden geplaatst om te laden en te lossen. Ginderbroek heeft een 20-tal trammanen gehad, vooral van de families Smeyers en Vos. De laatste tram van Mol naar Meerhout reed in 1949 en die naar Turnhout tot 1955, toen ze al vervangen waren door lijnbussen.

Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen.

—
Vertrekuren sedert 1 Mei 1914.
—

LIJN : TURNHOUT-MOLL-OOSTERLOO-SICHEM.

Turnhout statie	V.	5,15	6,25	6,42	9,25	11,32	14,50	18,30
Oud-Turnhout		5,33	6,43	6,59	9,45	11,48	15,10	18,48
Zwaneven		5,40	6,50	7, 6	9,53	11,56	15,18	18,56
Zwaneven		5,20	8, 2		11,46	17,20	20,10	
Arendonck dorp		5,37	8,18		12,06	17,35	20,25	
Zwaneven		5,40	6,50	7, 6	9,53	11,56	15,18	18,56
Schoonbroeck		5,48	7,00	7,14	10, 3	12,03	15,26	19, 6
Rethy berg		5,52	7,05	7,17	10, 7	12,08	15,30	19,10
Rethy kerk		5,59	7,15	7,23	10,13	12,15	15,37	19,16
Werbbeeck		6,03	7,22	7,27	10,18	12,19	15,42	19,21
Desschel		6,10	7,33	7,33	10,24	12,27	15,50	19,27
Moll Donck		6,14	7,37	7,39	10,28	12,33	15,55	19,31
Moll statie	A.	6,23	7,45	7,50	10,36	12,43	16, 5	19,40
	V.	6,23	7,45	7,57	10,46	12,45	16,35	18,25
Moll dorp		6,28	7,55	8,02	10,52	12,50	16,40	18,29
Moll Borgerhout		6,34	8, 0	8, 8	10,59	12,56	16,47	18,34
Verloren schaap		6,43		8,16	11, 8	13,05	16,56	18,42
Meerhout		6,52		8,24	11,16	13,13	17, 4	18,53
Zillaert		6,58			11,22	13,19	17,10	18,58
Eynhout		7,10	DINSDAG.		11,33	13,32	17,22	19,10
Eynhout		7,10			9,22	13,42		19,30
Oosterloo		7,15			9,27	13,47		19,35
Eynhout		7,34			11,33	15,20	17,22	19,10
Paviljoen		7,39			11,38	15,25	17,27	19,15
Vorst		7,44			11,44	15,32	17,32	19,19
Veerle dorp		7,51			11,52	15,42	17,42	19,22
Veerle Warande		7,54			11,55	15,47	17,46	19,26
Averbode		8, 6			12, 5	15,59	17,57	19,40
Den Haeck		8,10			12, 9	16, 4	18, 2	19,44
Sichem	A.	8,15			12,14	16,10	18, 8	19,50

LIJN : SICHEM-OOSTERLOO-MOLL-TURNHOUT.

Een tramrit van Turnhout naar Sichem duurde toen 3 uur.

1947 Het pleintje van Borgerhout met op de achtergrond twee goederenwagons en op de voorgrond Jules Jacobs met zijn zuster en nicht. (Z.I.G. nr. 10 a en b: De tram en de trammannen)

1896 De Poerre of Theodoor van Tongel, uit de Hoogstraat, de laatste Molse landloper. Overleden in 1991. (Z.I.G., nr. 9)

- 1898 Er wordt een gasthuis in Mol gebouwd voor de zieken- en bejaardenzorg en geleid door de Congregatie de Gasthuiszusters Augustinessen van Tienen.
- 1899 De vestiging van de dekenweverij Van Dooren; sinds 1995 het administratief en cultureel centrum 't Getouw.
- 1899 De wet op kinderarbeid gestemd.
- 1899 De oprichting van de Molse brandweer

Een sectie uit ca.1980 waarvan de meeste pompiers in Ginderbroek woonden.

1979: optocht 100-jarige Jefke Duuter (Geuens)

- 1899 Een verschrikkelijke brand in Ginderbroek waarbij 16 woningen in totaal in de vlammen opgaan, 14 in de Hoogstraat en 2 in Ginderbroek
- 1899 In dat jaar moest aan de gemeente gevraagd worden of men een tank 'petrol' tot 300 liter in de woning mocht worden geplaatst.
De verrassing: Op een aanplakbrief aan het gemeentehuis werden de namen meegedeeld: 16 aanvragen van de dertig kwamen uit onze wijk. Vermoedelijk omdat in de straten Nieuwstraat en Ginderbroek vele ambachtslui en winkeliers woonden die 'petrol' nodig hadden of verkochten.
- 1900 Mol telt 7514 inwoners.
- 1900 Gemiddelde levensverwachting bedraagt 47 jaar.
- 1900 Oprichting patronaat, nu het Sint-Jan Berchmanscollege.
- 1901 Men kan van Mol naar Antwerpen telefoneren.
- 1901 De duivenbond De Vrije Duif, al ontstaan in 1901, volgde bijna gedwongen haar lokalen: Bij Anna van de Lim, in Borgerhout, Bij May tot ze in 2003 naar 't Meulenhof in Ezaart verhuisde. Geen volkssport die zo het dorpsbeeld heeft getekend als de talrijke duiventillen in de tuinen.

De verlaten duiventil van Jan Van Saet in de Hoogstraat met haar zinken luchtpijpen als schoorstenen.

1901
1902

De ontdekking van steenkool in As in Belgisch Limburg
Sooike Suls uit de Hoogstraat vierde op 19 januari 2002 zijn honderdste verjaardag. Hij kon zeggen dat hij de twintigste eeuw helemaal had overbrugd, een eeuw met twee wereldoorlogen. Maar ook een eeuw die de wereld helemaal heeft veranderd: van een griffel naar een computer, van tien naar twee kinderen, van een karspoor naar de Zuiderring, van buurt naar televisieavonden en ga zo maar verder...

Met oldtimer naar feestzaal De Sprankel, Martelarenstraat.

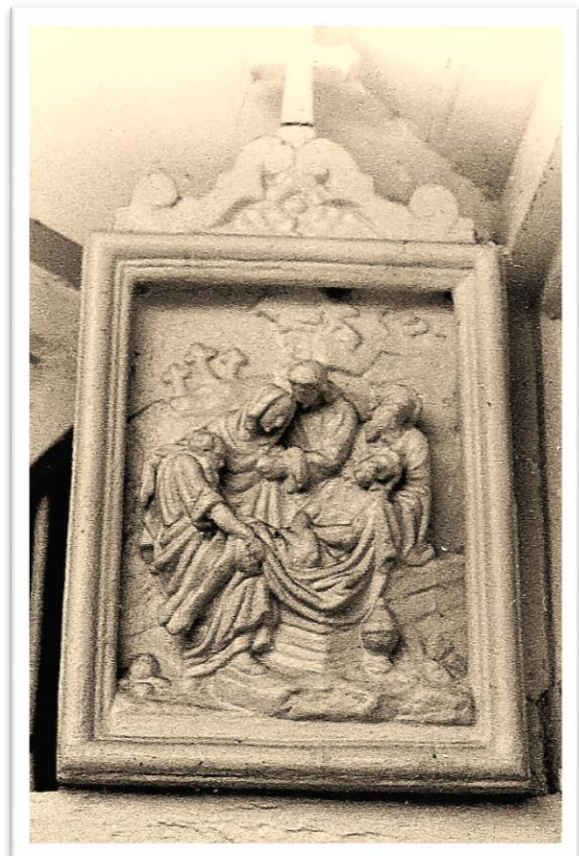

1903
1903

Oprichting van de Academie van Beeldende Kunsten.
Een kasseiweg van de Veldstraat naar de gehuchten Millegem, Achterbos, Sluis en Sas 3.

1903

De reliëfs van de zeven smarten van Onze Lieve Vrouw werden op de zijmuren van de 'Munuskapel' in de Martelarenstraat aangebracht. Het zijn eenvoudige maar prachtige kunstwerken.

1903

Deze foto uit 1903 toont het dagelijkse leven op 'de Berg', nu Hoogstraat: de eenvoud en de zuinigheid bij onze voorouders. Ze leefden niet in welstand, integendeel zelfs, maar waren wel tevreden met wat ze hadden. De vrouwen droegen in de zomer nog lange rokken en schort met een cornetmuts op, de mannen een floeren werkbroek en een hemd zonder boord en de kinderen waren als de volwassenen gekleed.

1904

Een foto uit 1904
Begin van het Pleintje van Ginderbroek

1904 Een melkerij in Borgerhout waar Marie in Ginderbroek.
De Eerste Wereldoorlog betekende een langzame dood van de melkerij, omdat de boeren melk aan de Duitsers moesten leveren. In 1919 vroeg de melkerij de vereffening aan.

1904 De oprichting van de tekenschool op de Markt in Mol (later politiebureau).

1905 Huisschilder Juul Cools uit Westerlo was getrouwd met Mieke Boons uit Ginderbroek en beiden namen de herberg van haar ouders over, dat vroeger zelfs een afspanning is geweest.

Op 2 september 1905 lanceerde hij een oproep voor een mannenkoor in het Annoncenbald van Moll. Er daagden vele mannen op en ze begonnen met een wekelijkse repetitie in zijn zaaltje en ze noemden hun vereniging De zangmaatschappij Zucht naar Kunst. Ze

werd de drijvende kracht van de kermis en andere festiviteiten in de wijk.

Een van de laatste luisterrijke activiteiten was een huldebetoon in 1953 aan Lowiske van de Waal voor 25 jaar lokaalhoudster. Frans Cuyvers heeft er zelfs een film van het feest gemaakt.

1905 Openbare straatverlichting met gas.

Een van de weinige foto's van een gaslantaarn in huis.

Schilder Fons Swinnen, die getrouwd was met Mie van de Spinder (Heylen) en in Ginderbroek woonde, staat in de keuken.

Uit de muur komt de gasleiding waaraan een porseleinen lamp hangt met een handeltje om de gastoevoer te regelen. Aan de gasleiding hangt nog een ouderwetse vliegenvanger. (M.T. nr. 16 en 17: Het worde licht)

1906 Wettelijke rustdag op zondag.

1907 Gasketel op de hoek van de Martelarenstraat en de Gasstraat

Op de achtergrond de bijna lege gasketel van Mol.

Rond 1930 werd een luchtballon van sigarenfabriek Caraïbe aan de Tunhoutsebban getoond op een open veld aan de

Jakob Smitslaan, waar later verhuurcenter VGM was gevestigd.

1908

Louis Vanderhoydonck richtte in de Martelarenstraat, toen nog de Millegemsesteenweg geheten of de Veldweg, een lokale houthandel op onder zijn naam. Deze familiebedrijf kende een gestage groei en werd een van de eerste met een stoomhoutzagerij. In 1954 werd op een terrein aan de Simonsebrug te Rauw een groter magazijn gebouwd. In die gloriejaren werkten er meer dan dertig mensen. Maar in 2013 legde George Vanderhoydonck bij gebrek aan opvolging de boeken neer.

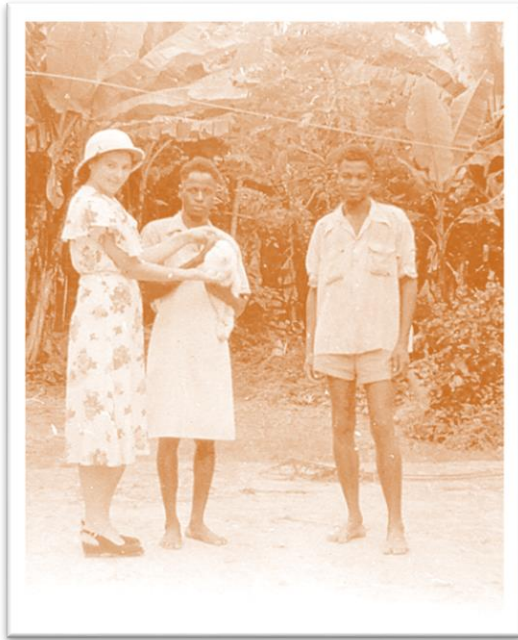
Het houtmagazijn Vanderhoydonck omstreeks 1930.

1908

Congo wordt een Belgische kolonie

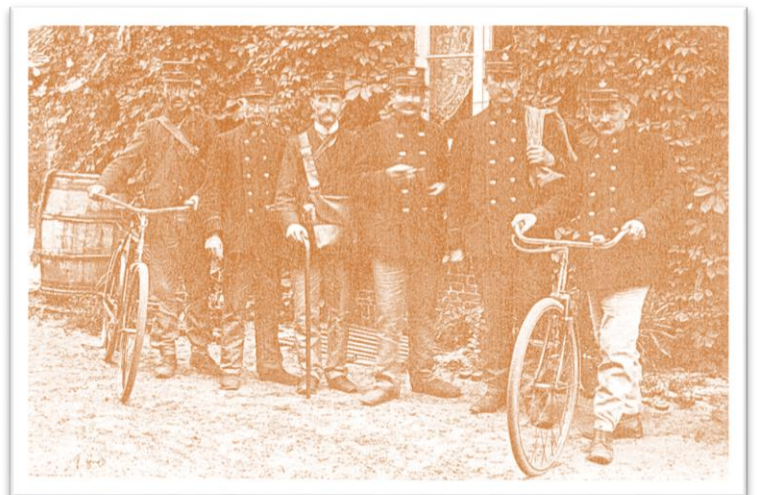
In 1911 vertrekt Adolf Heylen - 'den Djek' genoemd of volgens anderen 'Fons van de Spinder' naar de bijnaam van zijn vader - van de Nieuwstraat, naar Congo waar hij werkleider werd van de spoorbruggen over rivieren. In 1913 keerde hij terug. Velen uit Ginderbroek volgen hem later: Broeder Adolf (Vincent Van Tongerlo), Nand Van Ballaer en Julia Van Broekhoven, missiezuster Cecile (Julia Goelen), Broeder Vincent (War Vanarwegen), Vic Willekens en Madeleine Coomans, War De laet en Julia Nuyts, Jos Nuyts en Maria Boeckx en Louis Swinnen als vrijwillige milicien. (Z.I.G. In Congo, nr. 14 a c.) Congo werd op 30 juni 1960 onafhankelijk.

Vic Willekens en Madeleine Coomans in Congo van 1952 tot 1960: Madeleine in Kikwit met een tropisch hoedje op en met enkele boys; Vic met zoontje in een prauw op de Kasaïstroom.

1909
1909
1909
1910

Stichting van de socialistische partij in België.
De wet op de dienstplicht en afschaffing van de loting.
De Fransman Blériot vliegt over het kanaal.
Brievendragers van Mol die de Maat aandoen vragen een gratis fietsplaat voor hun rijwiel, de andere gingen nog te voet. (M.T. nr. 21-24: De post)

Postbodes van Mol omstreeks 1910

1910

De plechtige communie werd ingevoerd nadat paus Pius X in 1910 de communieleeftijd vervroegde van twaalf naar zeven jaar. Ze waren gekleed als ware bruiden.

1910 In dat jaar waren er al 38 inwonende bejaarden in het gasthuis. In 1911 bouwt het een kwartier voor de vrouwen en in 1913 een voor de mannen, telkens ingedeeld in vijf zalen.

1911 Spaarboekjes ASLK op de scholen.

1911 Recht en Hecht, de eerste voetbalploeg in Mol.

1911 Het eerste vliegtuig ronkt boven Mol.

1913 Karel Luyten (1880-1957), geboren en getogen in herberg Borgerhout in Ginderbroek, werd dorpsgeneesheer en hij kon in dat jaar een aantal inwoners uit zijn eigen vriendenkring overtuigen een eigen afdeling van het Rode Kruis in Mol op te richten.

1913 De opening van 't Bazarke door de vader van Clara Beyens. Zij was in 1939 getrouwd met Frans Cuyvers (°1914-1999). Het was vooral Frans die van 't Bazarke na de Tweede Wereldoorlog een bloeiende zaak maakte.

Samen met Rik Nuyts en Toon Kinnaer, beiden uit de Hoogstraat en Cyriel Saenen uit de Martelarenstraat was Frans Cuyvers medeoprichter van fotoclub Doka Mol.

Als vijftienjarige fietste Frans met zijn fototoestel van Meerhout waar hij woonde, naar de abdij van Tonderlo waar de abdij in brand stond. Als herinnering waren het de enige foto's die van de brandende gebouwen toen genomen zijn.

Op 12 juni 1989 nodigden Clara en Frans bij hun gouden bruiloft de hele wijk uit voor een koffietafel in het cafetaria van de sporthal.

Omdat zijn zoon Jan geen opvolging had, werd 't Bazarke in 2017 opgedoekt. Drie generaties wisten ze een trouw cliënteel op te bouwen en 't Bazarke was een vaste waarde in onze wijk.

1913 Dat jaar was voor Ginderbroek een vruchtbaar ondernemersjaar, want net voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog begon Fieneke De Saedeleer, Fienke Vod genoemd en de overgrootmoeder van Fernand en Danny Van Hees, met het opkopen van oud-ijzer. Het familiebedrijf Metalen Van Hees heeft nu al drie vestigingsplaatsen: Hoogstraat ik Mol, de oude Katoensite in Lommel en een in Herentals.

Een annonce uit de brochure Handelsfoor 1948: *Jozef Hermans, Nieuwstraat 7 in Mol. Huis gesticht in 1913.*

Deze meester-schoenmaker stond bekend als een bekwame vakman die in 1913 zijn eigen zaak heeft opgestart. Hij was ook bekend als een van de klaroenblazers van de brandweer.

1914 De invoering van de leerplicht, pas doorgevoerd na de Eerste Wereldoorlog.

1914 Het eerste radioprogramma in België ging op 28 maart 1914 de lucht in vanuit het Koninklijk Paleis te Laken.

1914 4 augustus, het begin van de Eerste Wereldoorlog.

Zeven jonge mannen van Ginderbroek sneuvelden tijdens die oorlog 'op het veld van eer': Louis Verwimp, Lieven De Bie, Louis Lenaerts, Juliaan Heylen en Jules Raus uit de Nieuwstraat, Frans Robijn uit Ginderbroek en Jan Gilis uit de Hoogstraat. (Z.I.G. nr. 8 a, b en c)

1915 Een elektrische draad, 'den doodendraad' wordt langs de grens met Nederland gespannen.

1915 Mieke Verwimp (1888-1978) van de Nieuwstraat was een van de eerste gediplomeerde vroedvrouwen van Mol. In 1917 telde de gemeente een vijftal.

1916 De invoering van de identiteitskaart.

1916 De geschiedenis F.C. Standaard, de voetbalploeg van Ginderbroek, kan worden samengevat in drie periodes: de jaren 1916 en 1917 of de eerste tekenen van de club, de glorieperiode van 1927 tot 1946 en ten slotte een liefhebbersploeg in de competitie van het Arbeidersvoetbal van 1981 tot 2008, waarna de overblijvende spelers zich bij de Bosvlinders aansloten.

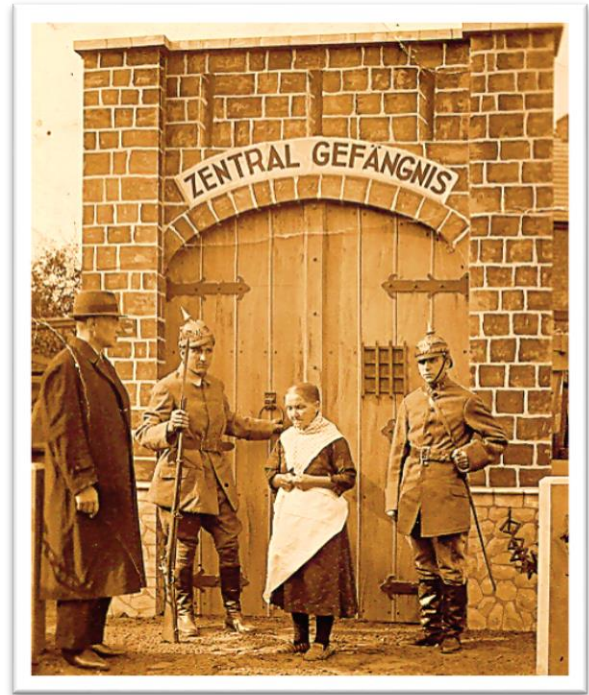
Henri Stijns, de Stijnen van Ginderbroek. Uitrusting: zwart-geel gestreept. Voetbalterrein tussen de Millegemse steenweg (nu Martelarenstraat) en de Oude Molenstraat (later woningen van de Molse Bouwmatschappij)

1917 De eerste Kempense exploitatie van steenkool in Winterslag. Ginderbroek werd na de Eerste Wereldoorlog een wijk van mijnwerkers. Tussen 1930 en 1947 telde Ginderbroek meer dan 150 koolputters die met de trein en later met de mijnwerkersautobus naar Beringen en Zolder reden. In de wijk waren straten met meer dan tien gezinnen waar de man en de zonen hun kost in de Limburgse koolmijnen verdienden.

De Blanc (Geuens, links), een van de weinige foto's van ondergrondse koolputters.

1917 Mieke Blanckaerts, de toegeworpen naar van Maria Boons, werd op 22 juni 1916, te 9 uur 's avonds aangehouden en weggevoerd naar het gevang te Sint-Gilis Brussel. Ze werd beschuldigd van personen te laten logeren die de grens wilden oversteken. Ze werd veroordeeld tot 1 jaar gevangenschap en kwam vrij op 20 juni 1917.

Tijdens de Molse vredesoptocht in 1919 werd de opsluiting van Mieke Boons uitgebeeld, die een jaar in de 'Zentral Gefängnis' te Brussel heeft doorgebracht.

1918 11 november, het einde van de Eerste Wereldoorlog: Het Verdrag van versailles.

1918-19 De Spaanse griep teistert Europa. In Mol telt men tientallen overlijdens. Ook Ginderbroek is fel getroffen. Zo overlijden in het gezin Verbruggen (°1876) drie kinderen in een tijdspanne van een maand.

1919 Algemeen enkelvoudig stemrecht voor de mannen.

1919 De onderwijzers worden door de staat betaald.

1919 Eerste filmzalen in Mol: Flora, Belgica en Palace.

1920 Gemeentelijk stemrecht voor vrouwen.

1920 Eerste ommegang van de H. Doornstoet.

1920 Oprichting 'vakschool' in Diamantstraat, nu Guido Gezellestraat. In 1955 overgebracht naar Kruisven.

1920 De opstart van de glasfabriek in Gompel.

1921 NV Sablières et Carrières de Mol, nu Sibelco.

1922

Inhuldiging monument gesneuvelde 1914-18.

Standbeeld 1914-18, nu achter de kerk

1922

Een flessenfabriek in Mol-Donk.

1923

Foto op het einde van de Hoogstraat

Achteraan Op den Berg (Hoogstraat) met Jef Dierckx (de Fache) met paard en met Gelie en Mie Ruts, Cent Vanarwegen (Cent Duc) en Julia Berghmans. Een strooiselhoop en een waterput voor de deur als speeltterrein voor de kinderen.

1924

Het ontstaan van de kermis van Ginderbroek gebeurt in stappen: in 1914 wordt door de gemeente één dag 'spel' toegestaan, in 1922 twee dagen kermis en vanaf 1924 heeft Ginderbroek eindelijk een volwaardige kermis beet met drie dagen 'spel'. De kermis valt op het weekend na Pinksteren.

Voor het volkse caféleven kunnen we natuurlijk geen begindatum opplakken, want herbergen zijn van alle tijden geweest

Tussen de twee wereldoorlogen en ook nog enkele jaren na de oorlog van 1940-45 was de wijk Ginderbroek gezegend met een twintigtal herbergen, van café Koningshof tot café Keizershof, van café Bij de Vette tot café In de Ketel, van café Gere Bij tot café In Parijs of tot K/12 (Kabardoeske), van café Bij Parlewieter tot café Bij Trees van Fieneke Tap.

(Z.I.G. nr. 20 a - d: Ter herberge)

Maar ook een wijk met een tiental winkeltjes, want de vrouw van vele huishoudens moest nog een centje bijverdienen om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen.

In de wijk waren ook enkele kleine ambachten.

1925

De moeder van Anna Jaspers uit Ginderbroek met een 'koef', een neusdoek, een zware schort over een satijnen rok en zwarte klompen (Z.I.G. nr. 25: 1 – 9: Klederdracht)

1925

De oprichting muziekschool.

1926

Eindelijk een volledig secundair onderwijs in het college.

1927

De Vossenpijp was een oude handboogmaatschappij op de liggende wip. Ze was ontstaan op het Laar. Maar toen mulder Karel Nietvelt in 1927 café Borgerhout had gekocht, nam hij die schuttersgilde, waarvan hij bestuurslid was, mee naar Ginderbroek. Rechtopstaande planken beschermden de omstanders tegen de pijlen.

1927

Voetbalclub F.C. Standaard Ginderbroek, ontstaan in 1927, nam deel aan de nationale competitie tot 1945, toen er een fusie volgde met Mol Sport. (Z.I.G. nr. 24: FC De Standaard)

1927

Huishoudschool

Sint-

Lutgardis

1927

Charles Lindberg, eerste trans-Atlantische vlucht.

1927

Het begin van het elektriciteitsnet in ons dorp.

1927

De Vossenpijp is een oude handbooggilde van Mol. Ze is al in 1884 gesticht en was sinds 1927 in de herberg Borgerhout in Ginderbroek hun lokaal. Hun schietveld lag achter hun lokaal.

1928

De strengste winter sinds mensengeheugenis.

1928

Op 23 september horen ze in de Nieuwstraat een verschrikkelijke knal met een enorme lichtflits: een luchtballon stort neer op de plaats waar nu het nieuwe zwembad Den Uyt Zita is gelegen. Twee Zwitserse ballonvaarders die deelnamen aan deze Gordon Bennettschaal vonden er de dood.

1929

Elektrische centrale in Mol-Donk. Ze sluit in 2010 en in 2014 worden de twee schoorstenen en de koeltoren opgeblazen.

1930

Viering 100 jaar onafhankelijkheid.

1930

Mol telt 15 536 inwoners.

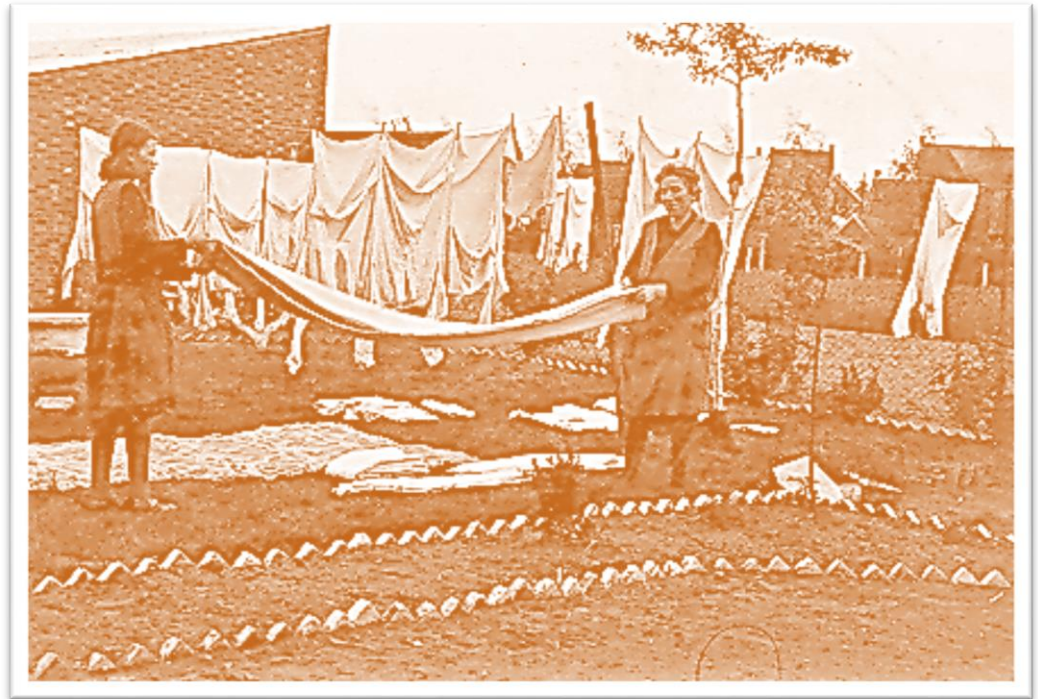
1930

Bouw van Sint-Jan Berchmanscollege in de Jakob Smitslaan

1930

De eerste rechtstreekse radioreportage van de Ronde van Frankrijk.

1931 Maandag was ook de wasdag voor Antoinette Luyten en haar moeder in de Nieuwstraat. Het linnen wordt op het gras gebleekt en aan de draad gedroogd. De perken en de tuinpaden zijn afgebakend met wit gekalkte bakstenen met een punt omhoog.

1933 Eerste burgerlijke begrafenis in Mol.
1934-35 Veleldroom in Leenhofstraat, nu schoolgebouwen gemeenschapsonderwijs.

1935 In dat jaar behaalde Mieke Verwimp van de Nieuwstraat het diploma van vroedvrouw in Mechelen. Ze hielp bij de bevalling en bij de nazorg van de baby (Foto Marja De Motte). De moeder van Mieke Verwimp, Mie Knaeps, werd 'bakel' genoemd en was een vroedvrouw bij genade Gods. (Z.I.G. nr. 1 en 2: De geboorte en het doopsel)

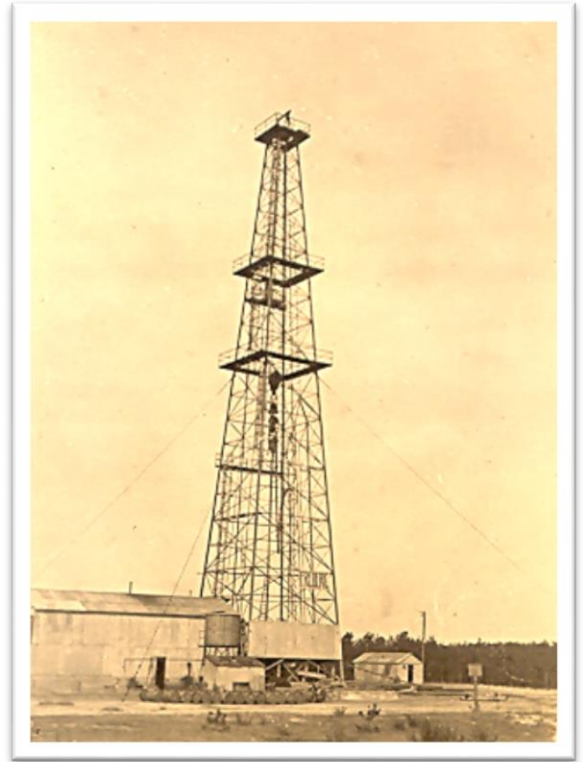
1935 In het gasthuis zijn 81 bejaarden, waarvan 40 uit Mol.

1935 Boortoren in Ginderbuiten

Men was overtuigd dat ook in de ondergrond van onze streken petroleum zou aantreffen. Men hoopte op een diepte van 1500 à 2000 meter aardolie aan te treffen.

Langs de weg Lommel-Mol, achter de Tuinwijk in Ginderbuiten, werd een metalen constructie gebouwd met een hoogte van 50 meter, in die tijd de hoogste van de wereld.

Op 7 maart 1935 werd met boren begonnen. Op een diepte van 2034 meter stopten ze op 20 juli 1937 met de boringen omdat er geen resultaat was.

1936 De eerste vakantiedag voor het werkvolk, zes dagen per jaar.

1936 De eerste Sint-Jansstoet Rozenberg.

1936 De kerk van Ezaart werd in 1936 gebouwd door het aannemersbedrijf Heylen van Ginderbroek. De kerk zal in 2024 ontwaard worden

Voor elke spitsboog zijn houten spanten nodig om er bakstenen omheen te bouwen

1936

De jeugd werd gekleed als de volwassenen. De oudsten hadden zelfs al een horloge met een ketting in de vestzak zitten. Ze hadden elk al een sigaret in hun handen, want een slogan uit 1936 van de tabaksindustrie luidde: Het is geen man die niet roken kan.

1939

Oprichting van het ziekenhuis, het vroegere gasthuis. De metsers met hun truweel op de stelling en de 'dienders' met hun mortelbak en stenenplank dragen alles toe.

1940

De eerst muskusrat in Mol gevangen.

1940 10 mei, Duitsland valt België binnen, het begin van de Tweede Wereldoorlog.

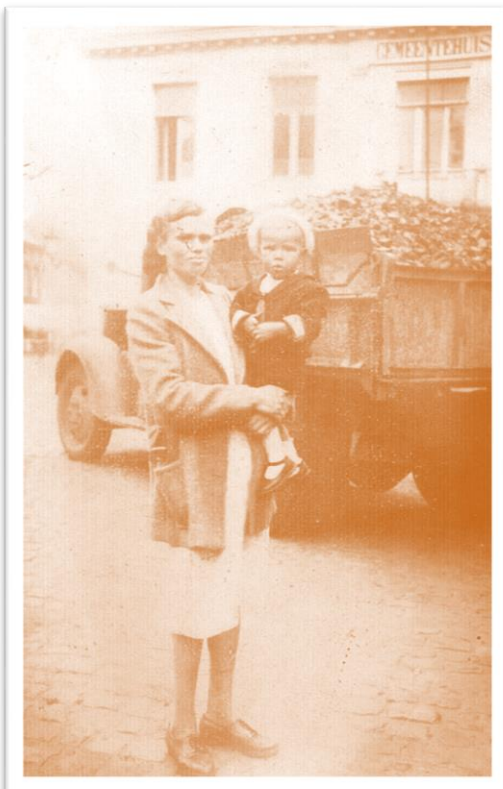
12 mei, Belgische genietroepen brengen de brug van de Borgerhoutsendijk over de Nete tot ontploffing.

1941 De bevallingen gebeuren nog thuis: baby Mit Vos, moeder Antoinette Luyten uit de Nieuwstraat en vroedvrouw Mie Verwimp ook uit de Nieuwstraat.

Pas na de Tweede Wereldoorlog is er een afdeling materniteit, toen moederhuis genoemd, waar de bevallingen plaats hadden.

1942 De grote sprietontginning in 't Rauw.

Een vrachtwagen met spriet voor het gemeentehuis, zal deze brandstof aan alle gemeentelijke gebouwen en scholen leveren.

1942 Op 29 april de ontploffing van de fabriek van Tessenderlo met 187 doden en op 3 december de ontploffing op de 'poeierfabriek' met meer dan 30 doden.

Op 12 mei 1944 het bombardement van Beverlo met 69 burgers gedood worden, vooral in de Zuidstraat.

1943 De lagere schoolkinderen van het College en de Rozenberg zijn verplicht de Duitse feestelijkheden op de markt bij te wonen.

1944 In de avond van 21 juli werden een twintigtal leden van de verzetsorganisaties door de Duitsers opgepakt en naar hun concentratiekampen gevoerd, waaronder een tiental uit onze wijk. De felst getroffen straat was de toenmalige Veldstraat of de weg naar Millegem. Al in 1948 werd de naam van die straat veranderd in Martelarenstraat.

Op 4 september 2011 werd er een Martelarenpleintje ingericht met een gedenkplaat ter ere van de politieke gevangenen en een wand met foto's van alle gedeporteerde Mollenaars.

1944 13 september. De verkenningstroepen van de geallieerden, die vanuit Meerhout met hun Bren Carriers komen, trekken Mol binnen via onze wijk, bevrijden Mol. De inwoners die de eerste bevrijders het eerst zien, jubelen het uit: De Engelsen zijn daar, de Engelsen zijn daar!

- 1945 8 mei, de capitulatie van de Duitsers, einde van Tweede Wereldoorlog.
- 1945 Atoombommen op Hiroshima en Nagasaki: Japan capituleert.
- 1945 Een gezellig huiselijk tafereeltje met Antoinette Luyten uit de Nieuwstraat, beiaardier Vos en hun drie kinderen.

- 1947 Oprichting eerste rijksscholen in Mol, nu gemeenschapsonderwijs geheten
- 1947 De installatie van burgemeester Karel Luyten (1880-1957). Hij was geboren en getogen in het afspanningshuis Borgerhout op het kruispunt van de weg van Mol naar Meerhout. De andere Molse burgermeesters die in onze wijk woonden waren: Rob Van Rompaey uit de Rode Kruislaan van 1965 tot 1970 en van 1977 tot 1982; Urbain Van Schuerweghen uit de Oude Molenstraat in 1974 in vervanging van burgemeester Jos Cools die was overleden, tot 1975 wanneer hij sterft.
- 1947 Ginderbroek was in de 19de en tot de Tweede Wereldoorlog in de 20ste eeuw een kinderrijke buurt. Tot hun twaalfde jaar mochten de jochies naar hartenlust buiten spelen en ravotten. Frans Cuyvers, van 't Bazarke neemt in 1947 foto's van zijn kinderen die touwtjespringen, kaatsbal-

len en perk hinkelen voor de etalages van zijn winkel. Het is een mooie samenvatting van de brochures Zo speelde de kinderen van Ginderbroek, nr. 4.

1948 De jaarlijkse Heilige Doornprocessie door onze wijk

1948 Algemeen stemrecht voor vrouwen.

1949 Rik Van Steenberghe wordt wereldkampioen op fietsen Bristol uit Mol en in dat jaar worden ook de eerste verkeerslichten geplaatst, de 'rooie lichten' in Mol genoemd, op het kruispunt van Lakenmakersstraat, 't Rond en de Corbiestraat.

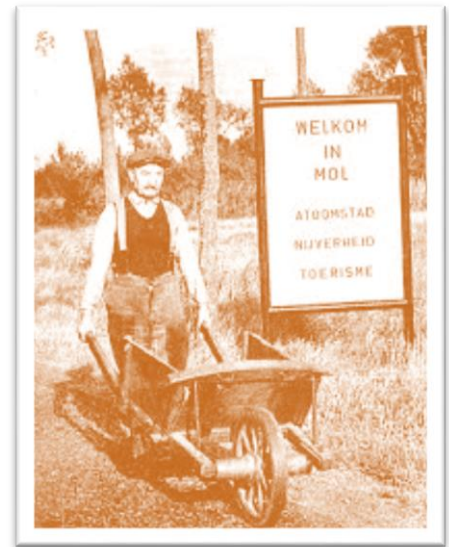
1950 Na de Tweede Wereldoorlog beleven we het einde van het wassen van het linnen in een 'basseng' en de eerste wasmachines en een mechanische wringers

1950 Eerste televisietoestel in Mol (proefuitzendingen Philips bij elektro Van Herck).

1950 Een tiental fotografen stichten de Molse fotoclub Doka, de helft ervan kwamen uit onze wijk: Rik Nuyts, Toon Kinnaer, Frans Cuyvers, Louis Verrees, Cyriel Saenen en Frans De Smedt.

1952 Studiecentrum of SCK in Mol.
Van purperen hei tot atoomstad of de landschappelijke transformatie van de Kempense gemeente Mol, 1834-1964, door Benjamin Mols.

1952 Ginderbroek was in de 19de en tot de Tweede Wereldoorlog in de 20ste eeuw een kinderrijke buurt. Tot hun twaalfde jaar mochten de jochies naar hartenlust buiten spelen en ravotten. Frans Cuyvers, van 't Bazarke neemt in 1947 foto's van zijn kinderen die touwtjespringen, kaatsballen en perk hinkelen voor de etalages van zijn winkel. Het is een mooie samenvatting van de brochures. (Z.I.G. nr. 4 en 5: Kinderspelen en -feesten)

1952 - De dochters van Frans van 't Bazarke, Frans Cuyvers, spelen op de stoep voor zijn winkel. Het is een zomerse zondag en rekening houdend met de schaduw moet het vijf of zes uur in de namiddag geweest zijn. Ze zijn nu aan het hinkelen, en later aan het ketselen.

1953 Eerste officiële Belgische televisie of BRT, met het jaar daarop het eerste televisietoestel in Ginderbroek, in herberg bij Sooi van de Mulder, Sooi Nietveld.

Tornooi biljartclub S.E.O.L. in herberg Borgerhout, bij Sooi van de Mulder, met op de achtergrond het televisietoestel.

1953 Vanaf dat jaar stond Miel en Roza met hun frietwagen op het pleintje van Ginderbroek. In 1961 bouwden ze er een echte frietkraam, meestal het 'frietkotje' genoemd. Maar enkele jaren later kocht Juul Steurs de herberg van Jan Vanhees, schuin tegenover het pleintje, en installeerde er een frituur in. De concurrentie tussen die twee frietzaken duurde echter niet lang, want een jaar later gingen Miel en Roza met pensioen.

- 1952 SCK, werd opgericht in 1952 onder de naam Studiecentrum voor de Toepassingen van de Kernenergie. Van 1956 tot 1964 werden er vier nucleaire onderzoeksreactoren operationeel: BR1, BR2, BR3 en VENUS. In 1990 werd het studiecentrum gesplitst en een nieuw instituut, VITO of Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, nam de niet-nucleaire activiteiten over. Sinds 2022 bezoekerscentrum Tablo rond het thema radioactiviteit en berging van radioactief afval. Op 24 maart 2023 slaagde de onderzoeksreactor van SCK CEN erin op lager verrijkt uranium stabiel te draaien en stoffen te produceren voor kankerbestrijding, waar tot daaraan toe hoogverrijkt uranium voor nodig was. Het was een wereldpremier voor dat type kernreactor.
- 1954 Bij het begin van het schooljaar 1954-55 vestigde de snit- en naaischool Baus – Van Hees zich in de werkmanswoning van Jan Nuyts in Nieuwstraat 30. Deze naaischool was al in 1924 in Mol opgestart en had verschillende vestingen, de laatste was die van de Nieuwstraat. Ze werd na het schooljaar 1966-67 opgedoekt. De bloeitijd van de naaischolen lag tussen 1920 en 1955. Gestopt in 1967.

Een leslokaal in een van de twee kamers van de woning

1955 We zochten een datum om de klederdracht van de mensen in de vitrine te zetten en we hebben 1955 genomen toen kleermaker Remie Staes met zijn klerenwinkel is begonnen. Nu Staes Sport. Maar ervoor waren er ook al naaisters en kleermakers en ontelbare winkels hem vooraf gegaan.

We hadden ook 1943 kunnen nemen toen Fien Sjik, Fien Nuyts of de vrouw van Jef Verbruggen, met een winkel van 'mercerie' (nu Schoenen Crispijn, door haar kleindochter uitgebaat). In haar brochure Zo leefde Ginderbroek nr.21 wordt Fien beschreven als echte volkse vrouw: gezet, mollig, joviaal, met een lachend gezicht, een volle boezem, ronde heupen, gekleed in een donkere of gekleurde schort met halflange mouwen en ze kon het daarbij goed, zelfs heel goed, uitleggen.

1956 Mijnramp in Marcinelle met 262 doden.

1956 Opening autosnelweg Brussel – Oostende.

1957 In de naweeën van de schoolstrijd begon het rijksonderwijs in 1957 met een kleuterklasje in de woonkamer van meester Saenen. De kloosterzusters van de Rozenberg reageerden fel en bouwden in amper veertien dagen twee klasjes midden in de velden van het Peerdskerkhof. Het rijksschooltje heeft maar twee jaar stand gehouden.

Het schooltje van de Rijpad groeide uit tot een volwaardige kleuterschool. In 2007 blikte de wijkschool met een fototentoonstelling terug op 50 jaar.

Kleuterklasje met zuster Rosalia: Sint-Jansstoet

1957 Godelieve Van Loock maakte tijdens haar universitaire studies een verhandeling over de sagen in onze streken. Ze liet de mensen, ook in Ginderbroek, vertellen over heksen en tovenaars en zo ontsluitte ze de angst van de bewoners voor het onbekende. Vooral als de duisternis was gevallen, kwamen de geesten tot leven en overal gluurde dan de dreiging van het kwade.

1958 De wereldtentoonstelling van 1958 werd gehouden in Brussel onder de naam Expo 58 met als hoofdkenmerk het Atomium, een stalen constructie opgebouwd uit negen gigantische bollen die samen een 165 miljard keer uitvergroot ijzerkristal uitbeelden. De Expo vond plaats van 17 april tot 19 oktober op de Heizel. Meer dan 42 miljoen mensen bezochten de wereldtentoonstelling, die door koning Boudewijn werd geopend met een oproep tot vrede en sociale en economische vooruitgang. Expo 58 werd beschouwd als een keerpunt in de welstand van onze vaderlandse geschiedenis.

1958 4 oktober, Spoetnik, de eerste kunstmaan van Russische makelij toert in de ruimte rond onze aarde. Iedereen stond toen in de late avonduren naar het ruimtetuig te kijken dat om het uur te zien was. De Rus Gagarin wordt op 12 april 1961 de eerste mens in de ruimte.

Op 21 juli 1969 brengt Amerika met het ruimtetuig Apollo 11 de eerste mensen op de maan.

1958 Eind jaren 1950 was de hoelahoep uitgegroeid tot een ware rage, een spel voor jong en oud.

Margriet Dierckx uit de Nieuwstraat toont haar kunsten.

Deze bevlieging ebde na enkele jaren weg en werd opgevolgd door weer nieuwe rages.

1959 Provinciaal domein Zilvermeer officieel geopend.

Familie Dries van de Rijpad in 1958 op een uitstap in Zilvermeer.

1959 De markten verhuizen van de Markt naar 't Rondplein.

1960 Congo wordt onafhankelijk.

1960 Anticonceptiepil, het keerpunt in het huwelijksleven: van een angstig naar een open relatie.

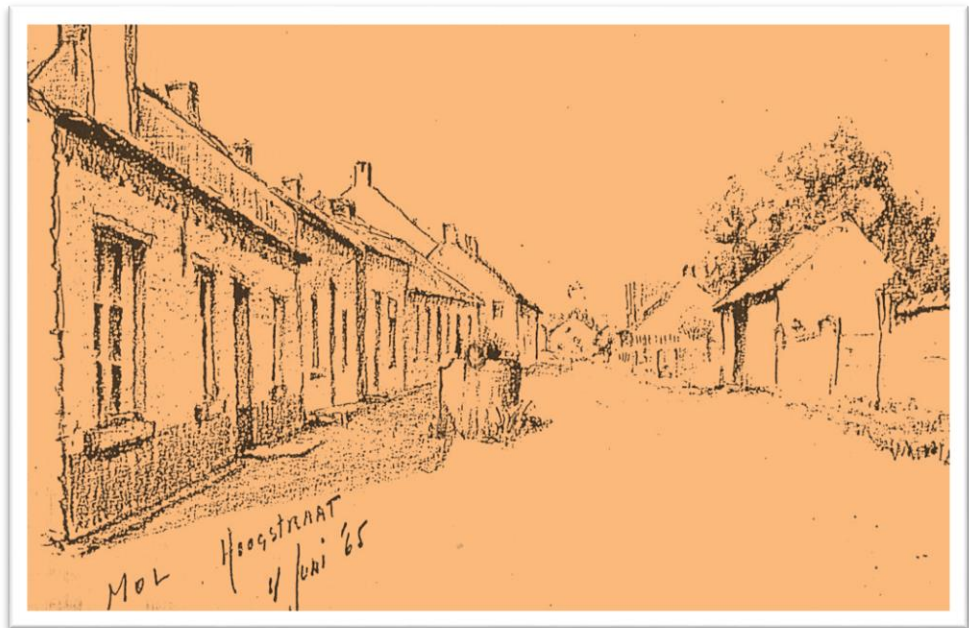
Eeuwenlang was Vlaanderen het land van de kroostrijke gezinnen. Tot aan de Eerste Wereldoorlog had elk gezin gemiddeld 7 à 8 kinderen. Zo kwam vroedvrouw Mieke Verwimp, geboren in 1920, zelf uit een gezin van twaalf kinderen.

1961 Vijfdagenweek in de Limburgse steenkoolmijnen

1962 Opstarten van BR3 of de eerste kerncentrale in Mol. In 1963 bezoekt koning Boudewijn SCK of Studiecentrum kernenergie.

1964 De Boudewijnsnelweg (Antwerpen-Hasselt-Luik-Duitse grens, later E313 en E40) gaat volledig open.

1964 Er werden verschillende etappes afgelegd in de strijd van de vakbonden voor arbeidsduurverkorting. De langste en meest ingrijpende (einde 19de eeuw tot ongeveer 1928) zag de reductie tot pakweg de zestigurenweek. In 1905 keurde het parlement de zondagsrust goed. In juli 1921 werd de achturedag gestemd, maar pas in 1928 definitief verworven. In 1964 was de 45-urenweek, gespreid over vijf dagen, wettelijk een feit. En met het KB van 22 juli 1975 werd de veertigurenweek veralgemeend.

1965 De Hoogstraat op 4 juni 1965, toen in de volksmond nog 'de Berg' genoemd: zandig en met de laatste van de drie gemeenschappelijke waterputten in de straat. Pentekening Albert Peten.

1967 Jules Steurs richt een trommelkorps op: De jeugddrumband Ginderbroek.
In 1982 wordt ze ontbonden wegens gebrek aan leden.

1977
Groepsfoto:
tienjarig bestaan met Jules Steurs

In 1979 bij de optocht van de 100-jarige Jefke Geuens (Jefke Duuter)

1882, het laatste optreden van de Jeugddrumband Ginderbroek

- 1967 Nadat de kapel in Heidehuizen door de mensen van de wijk was gebouwd, ontstond er pas een echt gehucht. De kapel werd echter gesloten en ontwijd en werd in 2013 vooral een uitvaartcentrum, De Heyduin genoemd.
- 1967 Brand in Innovation in Brussel met 323 doden.
- 1967 De Personal Computer doet zijn intrede.

1968

De metselaars stonden bekend als drinkebroers. 'Stenen, mortel en jenever! Wat ik het laatst zeg, moet je het eerst brengen,' riepen ze vanop hun stelling naar hun diender.

Gerard Van Baelen in de optocht van het gouden jubileum van de Kjès (Frans Van Baelen) in 1968.

1969

Nieuwe begraafplaats op het landelijke Kruisven in Heidehuizen, omzoomd door dromerige dennen. Mevrouw Justine Suls van de Hoogstraat werd er als eerste begraven.

1969

De invoering van de BTW.

1969

Op 5 juni was de eerste samenkomst van het wijkcomité Ginderbroek in het schooltje van de Rijpad. Die wijkwerking houdt nog steeds stand, zelfs na de moeilijke coronatijden van de jaren 2019-22, toen alle samenkomsten stil lagen.

1969

Het eerste Sinterklaasfeest in het zaaltje van café Fons van de Waal (Van Hees)

1971 Stichtingsvergadering op 4 juni van Ginvo of Volleybalclub Ginderbroek, en ze kroonde zich in 1981 zelfs tot de Molse Sportclub van het jaar.

In 2010 fuseerden VC Mol, het vroeger Vabco, en Ginvo met als nieuwe naam Molvoc.

1971 Op 15 december had de eerste papierslag plaats. Het was een van de belangrijkste beslissingen van het wijkcomité: er ontstond een vriendengroep die elke maand samenkwamen voor het ophalen van papier en karton, de kassa van het comité werd redelijk goed gespijsd en alle inwoners verzamelden dagelijks oud-papier voor hun wijk.

1971 Op 12 november had het eerste 'Feest van de Ouden van Dagen' plaats in het Chirolokaal. Het werd een jaarlijkse traditie.

- 1971 De start van Ziekenzorg Ginderbroek, nu Samana
- 1972 De opening van het overdekt zwembad Den Uyt, Rode Kruislaan.
- 1972 'Mol groen en bloem', door instituut Sint-Lutgardis.
- 1973 Door het inkrimpen van de olie-export werden de eerste auto-loze zondagen ingevoerd.
- 1973 Het wijkcomité organiseerde zijn eerste daguitstap naar het Waalse Annevoie en Oteppe, toen met vijf volle bussen. Daarna organiseerde het jaarlijks een wijkreis in binnenland of in Nederland. Eenmaal naar Parijs, in 1989 bij de 25ste verjaardag van het wijkcomité.
Met al die jaarlijkse uitstappen, bijna een 50-tal, werd het een indrukwekkende lijst en alleen door de coronapandemie werd die traditie enkele jaren onderbroken.
- 1974 De bouw van de sporthal Den Uyt.
- 1975 De eerste vrouwelijke soldaat in België.
- 1976 Vanaf 1971 richtte het wijkcomité elk jaar een feest in voor de 'derde leeftijd'. Fien van Jef Verbruggen, Jeanne Dries, Anna Cuypers en andere vrouwen zongen dan enkele liedjes op het verhoog. Maar het was Ali Tjoonk die in de wijk was komen wonen en die sketches begon te schrijven. Met mensen van de wijk voerde ze op 15 maart 1975 hun eerste opvoering op. De Ginderbroekse toneelgroep was geboren: het Reizend Volkstheaterke Ginderbroek genoemd.
175 keer zijn ze opgetreden, in de meeste parochie- en wijk-zaaltjes van Mol en omliggende dorpen. Het laatst op 20 oktober 1990.

1976 Carnavalgroep De Broekvrienden, tot 1985.
1977 De invoering van het verplicht rijbewijs.
1979 De bouw van het bejaardentehuis Ten Hove.
In 2013 werd het nieuwe gebouw Ten Hove op de zorgsite aan de Jakob Smitslaan in Mol na twee jaar bouwwerken officieel geopend.

1979 De avondgebedsmomentjes aan de kapelletjes van de wijk in de meimaand: Amanda, Melanie en Corry, de kapelvereerders van de Muneskapel in de Martelarenstraat.

1979 Op 17 november wordt Jefke Duuter, alias Jozef Geuens, uit de Nieuwstraat als de eerste honderdjarige in de wijk gevierd met o.a. een geweldige stoet. In 1996 was Marie Boets uit het Peerdskerkhof aan de beurt, in 2002 Sooike Suls uit de Hoogstraat en in 2014 Frans Nuyts uit de Oude Molenstraat.

Miel Vandervoort die altijd in de Oude Molenstraat had gewoond maar later bij zijn dochter was ingetrokken, vierde in het Balense Home Keiheuvel zijn honderdste verjaardag. Zo vierde Julia Clarysse uit de Oude Molenstraat in het Netehof aan de Keiheuvel ook haar 100ste verjaardag.

1982-84 De aanleg van de Zuiderring, op de scheiding van de natte Netevallei en de droge grond van Heidehuizen.

- 1983-87 Tijdens die jaren vertelde Rik Berchmans (1900-1988), over het volkse leven van zijn tijd en van heel lang geleden, 33 cassettes vol.
- 1983 Het Ontspanningscomité Ginderbroek. De kermis van Ginderbroek lag in de eindjaren 1970 en de beginjaren 1980 op apegapen, op sterven na dood. Aan de toog in hun stamcafé 't Tamboerke bij José en Juul Steurs werd hierover druk gepalaverd en een paar mensen besloten het hef in handen te nemen en te proberen Ginderbroek-kermis nieuw leven in te blazen. Op 1 augustus 1983 werd het Ontspanningscomité opgericht onder de bezieling van Jules Steurs en voorzitter Fernand Van Hees. Meteen had er een wielervedstrijd voor nieuwelingen plaats. Ook dat jaar werd de eerste kerstverlichting met sparrenboompjes en gekleurde gloeilampen opgebouwd en het jaar erop een volledig nieuw kermisprogramma met een avondmarkt, een superstratenspel en op zaterdag- en zondagavond het optreden van 'schlagerzangers'.
- 1983 De kermis van Ginderbroek lag in de eindjaren 1970 en de beginjaren 1980 op apegapen, op sterven na dood. Aan de toog in hun stamcafé 't Tamboerke bij José en Juul Steurs werd hierover druk gepalaverd en een paar mensen besloten het hef in handen te nemen en te proberen Ginderbroek-kermis nieuw leven in te blazen. Op 1 augustus 1983 werd het Ontspanningscomité opgericht onder de bezieling van Jules Steurs en voorzitter Fernand Van Hees. Meteen had er een wielervedstrijd voor nieuwelingen plaats. Ook dat jaar werd de eerste kerstverlichting met sparrenboompjes en gekleurde gloeilampen opgebouwd en het jaar erop een volledig nieuw kermisprogramma met een avondmarkt, een superstratenspel en op zaterdag- en zondagavond het optreden van 'schlagerzangers'.
- 1984 Het kerstcomité met de opbouw van het Kersthuis en ook de volgende jaren, behalve in 2002 door de voorbereiding van het eeuwfeest van Sooike Suls en tijdens de coronapandemie in 2019 en 2020.

Wij zingen voor het Kersthuis!

- 1985 4493 opnamen in het H. Hartziekenhuis, waarvan 2095 uit Mol
- 1986 De bouw van het woon- en verzorgingstehuis Witte Meren in Collegestraat.
- 1987 Fiets- en wandelweg langs de Nete.
- 1987 Oprichting dienst Spoedgevallen in het H. Hartziekenhuis.
- 1988 De eerste brochure van Zo leefde Ginderbroek ziet het levenslicht en daarna volgde om de negen maanden telkens een nieuwe. De reeks bevat al 28 onderwerpen, verpakt in een vijftigtal brochures.

Tekening
Marja De Motte

1989

Manske Beyens en Frans Cuyvers van 't Bazarke vierden op 10 juni hun gouden bruiloft.

't Bazarke en de wijk Ginderbroek, ze waren met elkaar vergroeid. En als dank nodigden Manske en Frans de hele wijk uit op een koffietafel in het cafetaria van de sporthal.

Manske en Frans aan de kop van een tafel, te midden van de volle cafe-
taria

1989

De compact Disc of CD vervangt de vinyl LP-fonoplaat.

- 1991 De GSM verdringt de semafoon.
- 1991 De landloper de Poerre (1896-1991), alias Theodoor Van Tongel, de Wannes Raps van de Ginderbroek, overlijdt in dat jaar in het rusthuis Ten Hove. Hij was tussendoor 'een plekker', een stukadoor, maar als jongeling werkte hij in het weefgetouw Van Iersel en in Gazet van Moll van 10 augustus 1911 stond: *Dinsdag geraakte de jongeling Van Tongel Met vinger tusschen een wiel. De vinger werd helemaal afgesneden en de duim erg gekwetst.*
- 1991 Zwarte Zondag is de bijnaam voor de Belgische federale parlementsverkiezingen van 24 november 1991, waarbij de extreemrechtse partij Vlaams Blok de verkiezingen won. Spanningen vooral in Antwerpen rond de immigranten. Door het cordon blijft die partij buiten het lands- en gemeentebestuur. In 2004 wordt de partij door de rechter veroordeeld; zij richt zich opnieuw op als Vlaams Belang.
- 1992 30 september, de laatste steenkoolmijn van het Kempense bekken, namelijk Zolder, sluit de ontginning.
- 1993 De opening van het Eco-centrum in Rauw.
- 1993 De eerste steenlegging van 't Getouw, de inhuldiging in 1995.
- 1993 Pennenzakkenrock op Zilvermeer.
- 1994 De afschaffing van de legerdienst.
- 1994 De opening van het Sun-Parcs in 't Rauw.
- 1995 20 000 abortussen in België.
- 1995 Dé kunstenaar van de wijk was beeldhouwer Jan Dries (1925-2014) en bij de inhuldiging van het nieuw administratie centrum 't Getouw in 1995 was er naast de tentoonstelling van zijn jeugdwerken in zaal Cera, Nieuwstraat, een grote tentoonstelling van zijn marmeren beelden in 't Getouw.
- 2004, inhuldiging van het beeldhouwwerk *Schaduw van het Licht* op het Stationsplein.

1996 Honderdste verjaardag van Marie Boets van het Peerdskerkhof met o.m. een vogelmarkt in de reuzentent met zijn decaporgel.

De vlooienmarkt in de grote tent

1988 In 1988 deed radio-presentatrice Kathy Lindekens een oproep om een geldinzamelingsactie voor kankerbestrijding te organiseren. De Vlaamse campagne Kom op tegen Kanker zag toen het levenslicht. Sinds 2015 doet Mol ook met enkele teams mee aan de 1.000 km Kom op tegen Kanker. En zo was Mol met aankomst in de Rode-Kruislaan een hierbij succesvolle middagstad op 5 mei 2016. Staf Vangenechten uit de Martelarenstraat was er vele jaren voorzitter van.

1999 Op 13 juni konden de inwoners van het dorp voor het eerst gaan stemmen per computer, en niet meer met het rood schrijnwerkerspotlood.

2000 De laatste overstroming van Ginderbroek

Jan Leysen
in de Nieuwstraat.

- 2000 In België vervangt de SIS-kaart (sociale identiteitskaart) de kleefbriefjes voor diensten van apothekers en ziekenhuizen. Sinds 2020 heeft men enkel de identiteitskaart nodig.
- 2001 Voor het eerst minder geboorten dan overlijdens in Mol.
- 2001 De Islamitische Jihad raast over de wereld. Aanslagen op 11 september 2001 door terroristen die met door hen gekaapte passagiersvliegtuigen het World Trade Center in New York. Het World Trade Center stort geheel in en een deel van het Pentagon wordt verwoest. Als reactie hierop beginnen de Verenigde Staten een strijd tegen terrorisme.
- 2002 De viering van de honderdjarige Sooike Suls. Hij heeft de hele twintigste eeuw overbrugd, de eeuw van de veranderingen: van griffel naar computer, van karspoor naar Zuiderring, van tien naar twee kinderen en zo verder. Het was natuurlijk de eeuw met de twee wereldoorlogen, maar ook die met een groeiende welstand en een spectaculaire stijging van de levensverwachting.
Het beroep van Sooike was schrijnwerker. In januari 1951 verdiende hij 21,40 fr. per uur, in 1967 al 53,80 fr.
Ook de eeuw van de toegeworpen namen: Kakelutje, Mie Bös, Pijpenmutske, de Hiëtte, de Heilige en vele andere. (Z.I.G. nr. 19: Kakelutje, toegeworpen namen in Ginderbroek)
- 2002 Invoering op 1 jan 2002 van euromunten en -bankbiljetten in 12 landen van de Europese Unie (1 euro is 40,34 fr.).
- 2002 De viering van de honderdjarige Sooike Suls. Hij heeft de hele twintigste eeuw overbrugd, de eeuw van de veranderingen: van griffel naar computer, van karspoor naar Zuiderring, van tien naar twee kinderen en zo verder. Het was natuurlijk de eeuw met de twee wereldoorlogen, maar ook die met een groeiende welstand en een spectaculaire stijging van de levensverwachting.

Het beroep van Sooike was schrijnwerker. In januari 1951 verdiende hij 21,40 fr. per uur, in 1967 al 53,80 fr. Of in januari 1951 de som van 1818 fr. netto en 1967 3980 fr.

Ook de eeuw van de toegeworpen namen: Kakelutje, Mie Bös, Pijpenmutske, de Hiëtte, de Heilige en vele andere.

Sooike Suls werd met een witte oldtimer naar het Chirolokaal gebracht voor allerlei feestelijkheden, onder meer met een ballonwedstrijd

- 2003 Een huwelijk tussen twee mensen van hetzelfde geslacht is mogelijk.
- 2003 Kristine Huysmans was afkomstig uit de Hooistraat, maar was getrouwd met een Waalse jongen. Zij won in 2003 de '2000ste Blokken' van de acht sterkste kandidaten van de voorbije duizend afleveringen!
- 2006 Op 16 september vertrokken twee bestelwagens op de maandelijkse papierronde door de straten van de wijk, elk met een ploeg vrijwilligers. Ook Tony Motmans was van de partij, zoals altijd kon men op hem rekenen. Hij zat achter in de wagen om het papier aan te nemen en op te bergen. Rond half elf viel Tony uit de wagen... Hij kwam heel ongelukkig met zijn hoofd op de weg terecht. Bewusteloos werd

hij afgevoerd naar de kliniek van Geel. Vijf dagen lang lag hij op de intensieve, altijd in de hoop dat hij beter zou worden, maar 21 september overleed hij... Een zware slag voor zijn familie, zijn kennissen en de wijk.

2003. - Tijdens de wijkreis naar Haspengouw met bezoek aan de ciderfabriek te Borgloon. Tony laat zijn blik vallen op een oude installatie.

2006 Kunstig Ginderbroek met tentoonstellingen, muzikale huizen en wijkfeesten, tot 2014.

2011, Managers from Antwerp met stichter uit de Martelarenstraat traden op tijdens het wijkfeest van Ginderbroek, waarvan de opbrengst naar Ziekenzorg Ginderbroek ging.

2007 Website Wijkginderbroek.be

2009 In dat jaar stopte Louis Dierckx met zijn bakkerszaak, die zijn ouders in 1946 begonnen waren in de ouderlijke woning van zijn moeder Maria Heylen. Nu is er Digivision er gevestigd.

Voor de handelaars is het een komen en gaan. Elk jaar geeft het Ontspanningscomité een kermiskrant uit waarin alle handelaars van Ginderbroek en omliggende straat worden opgenomen.

2014 Frans Nuyts uit de Oude Molenstraat viert zijn 100ste verjaardag. Met het treintje van het Zilvermeer komt hij toe aan het Pleintje van Ginderbroek.

2015 Facebook Ginderbroek

Halloween 2023

2015 De laatste openbare telefooncellen werden in ons land uit de roulatie genomen. Al in 2009 verdwenen ze in Mol uit beeld, ook de enige van onze wijk die aan het sportcentrum Den Uyt stond.

2019-22 COVID-19 is een besmettelijke ziekte die wordt veroorzaakt door het SARS-CoV-2-virus of de coronavirus, met ingrijpende gevolgen voor de samenleving.

In december 2019 werd in de Chinese miljoenenstad Wuhan een cluster van symptomen van een 'longontsteking van onbekende oorsprong' waargenomen. In januari werd het virus voor het eerst geïdentificeerd. Tot oktober 2021 raakten wereldwijd meer dan 200 miljoen mensen besmet; meer dan 4,5 miljoen van hen overleden aan de gevolgen van het virus.

Het maatschappelijke leven in een aanzienlijk deel van de wereld kwam grotendeels tot stilstand. Geen menselijke contacten meer, binnen blijven, mondkmaskers, vaccinaties,...

2023 Veerkrachtige dorpen.

2023 De speelpleintjes Glijpad en Toverbos aan de Rijpad.